

hmeljar

HMEZAD

GLASILO HMEJARSKE
ZADRUGE z.o.j. v ŽALCU

ŽALEC, NOVEMBER 1947
Leto II. Štev. 13

Sadovi našega letošnjega tekmovanja

Ob otvoritvi II. združne hmeljske razstave

Kakor polaga Hmeljarska zadruga račun o svojem delovanju na rednih letnih skupščinah, tako pokaže vsakoletna združna hmeljska razstava sadove umnega hmeljarstva naših združnikov. Dve osnovni nalogi sta, ki jih imajo hmeljarji stalno pred očmi: vestna izpolnitev in nenehno stremljenje za prekoračenje plana ter smotreni dvig kakovosti pridelka. Vesela dolžnost nam je, da ugotovimo: obe nalogi so naši združniki polno izpolnili. Plan je nalagal hmeljarjem, da v letu 1947 pridelajo 6.800 mst. Dejanjsko pa so pripravili 7.560 mst. in tako prekoračili plan za celih 11%, kar znači v denarju okoli 7 milijonov dinarjev tako v korist hmeljarjev samih, kakor zlasti za akumulacijo tujih deviz v dobro naše široke ljudske skupnosti. Kar se izboljšanj kakovosti tiče pa je zgovoren dokaz prevzem letošnjega pridelka, ki kaže naslednjo sliko:

83% zbranega in prav dobrega, 14% srednje dobrega in samo 3% slabše vrste hmelja. Stari nasadi so dali 5% nižji pridelok kakor v letu 1946, dočim so drugoletniki odrezali nad pričakovanjem. Tako so naši hmeljarji izvedli obe zadani jim nalogi: prekoračenje plana in dvig kakovosti pridelka in tako dosegli lepo mesto v vseljanskem tekmovanju.

II. združno hmeljsko razstavo je otvoril 9. novembra ob 10. uri dopoldne tov. inž. Dolfe Cizej kot predsednik Hmeljske komisije za Slovenijo. Pozdravil je navzoče goste: zastopnika Ministrstva za kmetijstvo tov. inž. Tina Mastnaka in predstavnika Komiteja za zunanjo trgovino tov. pomočnika dr. Borisa Puca in tov. Benčiča ter navzoče združnike hmeljarje in izvajal:

»Hmeljske razstave so tiso zrcalo hmeljarstva, ki zagotavlja združnikom od leta do leta boljše kakovost z jasnimi dokazi, kaj zmorejo naši hmeljarji v tekmi z ostalimi tovariši doma, kakor tudi v drugih hmeljskih okoliših širom sveta. Za dom pa so hmeljske razstave odličnega poučnega pomena, saj nam jasno predočujejo prvič, kaj imamo in kaj zmoremo, drugič pa da hmeljarska skupnost zaslužno priznanje tistim vzornim hmeljarjem, ki so vodilni pionirji v tej kmetijski panogi. Vsi hmeljarji se morajo zavedati, da moremo le s prvovrstnim blagom, ki ga išče

danes svet in ga bo vedno iskal, konkurirati vsem ostalim hmeljskim okolišem. Za kvalitetnim blagom je danes v svetu takšno povpraševanje, ki daleč presega možnosti ponudbe. Zavedati pa se moramo, da ne bo vedno tako. Treba je zato stremiti, da bomo pridelali najboljše blago, ki bo vedno našlo dobre odjemalce. Danes ima hmeljar od ljudske oblasti zagotovljene prodajne cene, ki mu nudijo ne le nadoknaditev in povračilo njegovega truda, temveč tudi pobudo za nadaljne napore, da pridelava kakovostno čim boljše blago. Pri tem je treba seveda voditi račun, kateri rajoni pridelajo najboljše blago. Kakor je ta okolnost važna, moramo vedeti, da se ta menja iz leta v leto glede na podnebne okolnosti, kakor so število sončnih dni, padavine, povprečna toplota itd.

Vsi hmeljarji se morajo zavedati, da je za naš okoliš edino hmeljarstvo tista kultura bodočnosti, ki bo nudila vsem boljše življenjske pogoje in bo imela pri tem tudi ljudska skupnost svoj obilni delež prepotrebnih deviz. Prva naloga naših hmeljarjev je izpolnitev in čim večja prekoračitev postavljenega plana, da čimprej izlečimo težke rane, ki nam jih je prizadela preračunljiva pretkanost okupatorja.

Tabele, razvrščene po stenah razstavne dvorane, nam jasno izpričujejo prizadevnost naših hmeljarjev, za napredek hmeljarstva, ki bo v zadnjem letu našega petletnega plana doseglo predvojno stanje te naše kulture. Vsi se moramo zavedati, da pomagamo z obnovo našega hmeljarstva graditi našo ljudsko državno skupnost, brez katere bi bili prepuščeni spet v anarhično izkoriščanje ljudskim izkoriščevalcem. Vsi hmeljarji brez izjeme so se vključili v delo za doseženje lepše bodočnosti naših širokih ljudskih množic. Zato so vprav hmeljarji tisti kader, ki je stal, stoji in bo stal na čelu občega kmetijskega napredka, ker ga je intenzivna hmeljska kultura naučila pridelovati predvsem visoko kvalitetno blago, ki se vedno lahko po primernih cenah vnovči in obilno povrne ves vložen trud.

Naša zadruga ne uživa vsega ugleda nele doma, temveč predvsem v tujini, saj si ga je znala skupaj s Hmeljno komisijo s svojo vestno postrežbo priboriti. V teku so dela za postavitve hmeljskega instituta, ki bo ne le velika opora združnikom z nasveti

v pridelovanju in pripravi kvalitetnega blaga, temveč bo z znanstvenim delom reševal pereča vprašanja, kako izboljšati rastlino samo zlasti glede izrojevanja in vzgojevanja donosnejše in odpornejše nove hmeljske sorte.

Hmeljska razstava je nastala po nepristranskem ocenjevanju s strani Hmeljske komisije za Slovenijo imenovane ocenjevalne komisije. Nagrade obsegajo poleg diplom umetna gnojila in bakreno apno. Od 84 razstavljenih vzorcev so prejeli 3 prvo, 16 drugo in 33 tretjo nagrado. Presoja za kvaliteto je dvojna:

zunanja (obiranje, sušenje itd.) ter notranja (obseg lupulina in njegove sestavine). Prve pogoje ima hmeljar povsem v svojih rokah, dočim lahko tudi na notranjo vrednost upliva v veliki meri s pravilnim obdelovanjem in zlasti z gnojenjem, dočim so nekatere odlike izrazit dar vremenskih in talnih posebnosti. Kljub temu pa se jasno vidi, da more hmeljar v predvarnem tekmovanju izdatno pripomoči h kakovosti svojega pridelka. Pritegniti vedno več zadružnikov v to plemenito tekmo, je namen hmeljske razstave, ki jo s tem otvarjam v nadaljni prospeh in procvit hmeljarstva v obsegu našega petletnega plana.

Nagrajani so:

s I. nagrado: 120 kg nitrofoskala
50 kg čilskega solitra
50 kg bakrenega apna

Vranič Katarina, Prekopa 8
Hočevar Ivan, Gomilsko 71
Pirnat Franc, Čeplje 11

z II. nagrado: 60 kg nitrofoskala
50 kg bakrenega apna

Podbregar Anton, Ojstriška vas 31
Zagoričnik Vinko, Podvin 21
Privošnik Antonija, Žalec 142
Baš Jakob Spodnje Gorče 12
Korber Franc, Orova vas 4
Vranič Avgust, Prekopa 12
Novak Anton, Kamenče 2
Rančigaj Avgust, Kapla 17
Habjan Cecilija, Črni vrh 24
Kladnik Josip, Vransko
Korošec Ivan, Glinje 3
Drobež Ana, Kapla 18
Žilnik Julijana, Pondor 23
Križnik Ivan, Kapla 26
Vidrih Emil, Gotovlje 82
Banovšek Urh, Vransko 78

s III. nagrado: 50 kg bakrenega apna

Antloga Franc, Arja vas 33
Lešnik Štefan, Zgornja Ložnica 11
Kuder Mihael, Sv. Peter
Kladnik Robert, Čeplje 9
Pavšek Jakob, Podgora 51
Šolinc Franc, Glinje 4
Kovče Antonija, Loka 34
Skok Filip, Kaplja vas 66
Kovče Franc, Loke 34
Kunst Jernej, Grajska vas 8
Rotar Franc, Kapla 6
Kovče Ivan, Loka 27
Štorman Martin, Gotovlje 65
Gaberšek Jakob, Polče 12
Zaveršnik Franc, Topovlje 4
Fonda Liza, Kamenče 1
Ocvirk Katarina, Prekopa 24
Sulcer Adalbert, Letuš 26
Planinc Hermina, Kapla 3
Vodovnik Marija, Podgorje 10
Cizej Franc, Sv. Peter 39

Ocvirk Matevž, Ojstriška vas 52
Sirše Henrik, Sv. Jurij 21
Štorman Lucija, Kapla 8
Remic Marija, Letuš 52
Ukman Pavel, Zahomice 43
Kronovšek Ivan, Orla vas 17
Kobale Frančiška, Sv. Jurij 8
Šoster Janko, Petrovče 4
Grah Martin, Gomilsko 22
Škoberne Niko, Griže 36
Juhart Martin, Pondor 9
Mežnar Ivan, Kapla 11

Nagrado za lepo obiranje: 50 kg bakrenega apna:

Kuder Ludvik, Sv. Pongrac 8
Dobnik Anton, Letuš 51
Lešnik Štefan, Zgornja Ložnica 11
Hočevar Ivan, Gomilsko 71
Vranič Katarina, Prekopa 8
Kunst Jernej, Grajska vas 8
Zagoričnik Vinko, Podvin 21
Privošnik Antonija, Žalec 142
Roter Franc, Kapla 6
Korber Franc, Orova vas 4
Štorman Martin, Gotovlje 65
Privošnik Franc, Doberteša vas 13
Vranič Avgust, Prekopa 12
Antloga Franc, Arja vas 33
Jernejc Anton, Grajska vas 32
Sulcer Adalbert, Letuš 26
Rančigaj Avgust, Kapla 17
Banovšek Urh, Vransko 78
Vodovnik Marija, Podgorje 10
Habjan Cecilija, Črni vrh 24
Cizej Franc, Sv. Peter 39
Sirše Henrik, Sv. Jurij 21
Vrisk Jožefa, Nova cerkev
Korošec Ivan, Glinje 3
Juhart Martin, Pondor 9
Drča Marija, Kapla 25
Križnik Ivan, Kapla 26

Nagrado za dobro sušenje: 50 kg bakrenega apna:

Šolinc Franc, Glinje 4
Vranič Jakob, Prekopa 23
Vranič Katarina, Prekopa 8
Rančigaj Avgust, Kapla 17
Štorman Lucija, Kapla 8
Drobež Ana, Kapla 18
Pirnat Franc, Čeplje 11

V okusno izvedeni razstavnici dvorani so hmeljarji važno precenjevali nagrajene vzorce, jih v duhu primerjali s svojim blagom v trdni nameri, da se tudi oni drugo leto potrudijo, da bodo med prvimi nagrajenci. Poleg hmelja so bila razstavljena umetna gnojila, zatiralna sredstva, orodje, trgovinski vzorci, ter reklamni in poučni tisk. Prav tako so si hmeljarji mogli ogledati sovražnika št. 1 — divji hmelj z moškimi cvetom — in njegovo žrtev: osemenjeni žlahtni golding. Na steni so videli prve uspehe izpreminjanja hmeljske rastline s pomočjo kolhicina. Grafikonu in črteži na stenah kažejo doseženje in bodoče cilje plana ter tehnična izboljšanja pridelovanja. Upamo, da bo letošnja razstava doprinesla svoj obilni delež k dvigu ravni našega hmeljarstva.

Naše selekcijska-genetska dela

Lansko pomlad smo pričeli v polnem pomenu besede orati ledino. Zares so bili tudi v selekcijskem delu podvzeti neki koraki v preteklosti sicer z obilico dobre volje, toda povsem prepričnim znanjem. Zavedamo se, da imamo mnogo dela pred seboj, saj so skoraj vsi drugi hmeljski okoliši v tem pogledu daleč pred nami. Drugod imajo nele urejene in desetletja delujoče znanstvene ustanove, temveč že tudi vidne uspehe v izboljšanju donosnosti in kakovosti hmeljske rastline. Kakor smo zadnji v tej panogi, nam na drugi strani nudijo dosedanja znanstveni izsledki drugod po svetu veliko oporo v našem delu, da lahko uporabimo njihova pozitivna izkustva in se izognemo mnogim dognanim neuspehom.

Vse lansko poletje smo opazovali rast hmelja v našem okolišu, pred obiranjem pa smo mapirali v najvzornejših nasadih najlepše rastline. Od teh smo prenesli letos spomladi 1890 sadik na združeno polje in stem položili temelj naši selekciji. Letos smo mapirali enako število najboljših rastlin zlasti v višjih legah, da jih bomo prenesli drugo pomlad na našo selekcijsko polje. Tu bomo iz leta v leto izbirali spet najboljše rastline in bomo te klone naprej množili.

Krenili smo pa tudi na težjo pot genetike. Ta veda nas uči, kako postopati, da spremenimo lastnosti rastline in ji damo boljšo in koristnejšo obliko. K uspehu pridemo pri tem delu na več načinov. Ker naš znanstveni zavod še ne razpolaga s potrebnimi laboratoriji in rastlinjaki, smo se omejili v zadnjih dveh letih na preobražanje naše goldingove rastline s pomočjo namakanja v skrajno razredčenih raztopinah strupa iz jesenskega podleska, ki ga znanost imenuje kolhicin. Letos smo imeli že priliko dati na razstavo naše prve »izdelke« v tej smeri. To delo bomo seveda po zgraditvi instituta lahko mnogo uspešnejše nadaljevali.

Drugi način genetskega dela je križanje. Hmelj je rastlina, ki se nalik krompirju množi na vegetativni način, se pravi s saditvijo podzemskih delov rodne rastline. Tako tudi naš savinjski golding, odkar je pri nas, stopa že v častito starost 80 let, da ne govorimo o njegovem predniku v Angliji, čigar poreklo je še vedno zavito v temo. Kaj čuda potem, če se pojavljajo na njem znaki ostarelosti in degeneracije. Treba ga bo pomladiti, se pravi, vlti mu mlade krvi.

Večina rastlin ima v cvetu združena oba spola, kakor na primer sadno drevje, kjer predstavlja brazda

s pestičem in plodnico ženski del, prašniki s prašnicami, v katerih je cvetni prah, pa moški del rastline. Pri koruzi je to že ločeno in predstavlja storž z laski ženski del, metlica po moškega. Pri hmelju pa je šel razvoj še dalje ter imamo na enih rastlinah samo ženske cvetove — storžke, ki jim pravimo napačno kobule, druge hmeljske rastline pa poženejo latasta razcvetja polna drobnih prašnih cvetkov. Pri nas gojimo v hmeljnikih samo ženske hmeljske rastline, dočim sadijo v Angliji, Belgiji in še ponekod drugod na sto ženskih rastlin eno moško, to pa zato, da le-te oplodijo s svojim cvetnim prahom ženske rastline, na katerih se po oploditvi storžki bujnejše razvijajo in dajo do 20% večji pridelek od neoplojenih rastlin. Ta oploditev ima pa tudi svojo slabo stran. Opljene rastline nastavijo namreč seme, ki močno kvari kakovost pridelka in mu znižuje ceno. Čemu potem počenja tamošnji hmeljarji to opravevanje? Povsem iz špekulativnih nagibov. Če je namreč hmelja dovolj, se izravna izpadek v ceni z večjim pridelkom, v letih konjunktore, ko manjka blaga, pa ne gleda trgovina toliko na seme in ti špekulanti bolje odrežejo, ker pridelajo več blaga na hektar. Mi seveda ne pojdemo po tej poti, kajti osnovno načelo vsake zdrave izvozne politike je le v čim boljši kakovosti.

Kakor smo rekli, mi danes nimamo moških hmeljskih rastlin savinjskega goldinga, čeprav se tu in tam izjemno pojavijo. Zato smo si pomagali z domačimi divjimi moškimi rastlinami. To ima svoje slabe in dobre plati. Slaba je predvsem aroma v prvem potomstvu križancev, dočim so vprav divje moške rastline skrajno odporne proti glivičnim boleznim, kar divje ženske rastline niso, in prehaja ta odpornost na potomce. Če pa oplajamo iz leta v leto žlahtne goldingove rastline s prahom prejšnjeletnih moških križancev, se slabe kakovosti divjega očeta vedno bolj izboljšajo, del večje odpornosti pa še vedno ostane.

Da se čimbolj skrajša čas produkcije novih vrst — pri tem poslu je čas dejansko zlato — bomo uporabili letos prvič v gojitvi hmelja način mentorjev (vzgojiteljev), katere je s tolikim pridom uvedel v sadjarstvo sovjetski in svetski rastlinski vele mojster Mičurin. On je križal divje sadne sorte z žlahtnimi. Iz semena zrasle neuravnovešene potomce je vcepljal v stare žlahtne prednike. Dognal je, da je stara rastlina tako uplivala na mlado še plastično (gnetljivo) dedno gmo to teh križancev, ki še niso rodili, da so naglo prevzeli dobre lastnosti od mentorske (vzgojiteljske) rastline. Po domače bi dejali, da je bila šolska vzgoja teh otročičev zelo uspešna.

Združujoč oba načina pomladitve: zaporedno križanje in mentorsko vzgojo teh križancev bomo po letih dosegli vedno bolj uravnovešeno novo hmeljsko sorto, ki ne bo po kakovosti prav nič zaostajala za žlahtnim savinjskim goldingom, bo pa zaradi spolne pomladitve donosnejša in po očetu odpornejša proti zunanjim vplivom, škodljivcem in boleznim.

Poizkusno vcepljenje goldinga v pozno sorto, ki smo ga izvedli lansko leto, opazujemo naprej in smo zadovoljni z uspehom. Letos nismo izvajali tega prijema, pač pa imamo za prihodnjo pomlad pripravljen material. Pri tem je naš namen, kakor smo to že svojčas povdarili, doseči z močno razkoreninjeno podlago povečanje pridelka, življenjske dobe (od sedanjih 10 na 25 let) in odpornosti proti suši.

Nadaljevali bomo namakanje sadik v fitodinu, da se sadike bolje okorenijo in dajo lepši pridelek. Ob priliki snemanja za filmski obzornik nam je tov. Zagoričnik, po domače Čemer ml., Podvin, pokazal vidno razliko v rasti drugoletnika, čigar sadike so lani namakali v fitodinu in nenamakanih poizkusnih vrstah. Še v drugem letu je bila že na oko vidna razlika. Fitodinski del je bil obilnejše obložen s cvetjem in v rasti bolj mladkav ter svež. Tudi vprašanje fitodina, čigar rast pospešujoče in pridelek povišujoče lastnosti preizkuša Kmetijski znanstveni zavod v Ljubljani, ne bomo puščali v nemar, zlasti ne pri pršenju v cvet (partenokarpija), o čemer smo že pisali.

Na pobudo univ. prof. dr. Lojzeta Tavčarja, našega odličnega rastlinarja-genetika, smo izvedli letos poizkusno oplajanje goldinga s cvetnim prahom koprive (*urtica dioica*) in konoplje (*canabis sativa*), ker obstoja možnost, da povzročajo na sorodnem hmelju nabreklost plodnice in nezaželeno gluho semenje. Mi letos nismo opazili nobenih posledic, vendar bomo še naprej izvajali to ploditev, ker enkratni neuspeh še ni dokončen dokaz za nevzdržnost novsem možne podmene.

Tako poteka naše praktično in znanstveno delo iz skromnih početkov v globino in širino. Upamo in prepričani pa smo, da nam bo zgraditev hmeljskega inštituta nele omogočila širši razmah, temveč poglobila in pospešila naše delo.

Nekaj in danes

(Nadaljevanje in konec.)

Pri nabavi in uporabi strojev in drugih potrebščin je ozko povezana s strojnimi in nabavnimi zadrugami. Najema in kupuje inventar in nepremičnine, kolikor je v zadržno korist. Skrbi za strokovno izobraževanje svojih članov, deluje za povzdigo kakovostnega pridelka s selekcijskimi nasadi, s predavanji, praktičnimi tečaji, razstavami in tekmovanji. Proučuje vse probleme, podaja svoje predloge in oddaja svoja mnenja o vprašanih pridelovanjih in trgovine s hmeljem. Vodi razvid in nadzor o hmeljarjih in površini s hmeljem zasajene zemlje in vodi statistiko o pridelku in prodaji hmelja. Vse te naloge vrši v svrhu samopomoči in zboljšanja gospodarstva svojih članov in delovnega ljudstva.

Na podlagi od skupščine Hmezada potrjenega poslovnika so urejeni prevzem, plačilo in prodaja hmelja sledeče: hmelj se kvalificira v I., II., III. in IV. vrsto, manj vredni hmelji se prevzemajo samo v primeru potrebe. Posamezne vrste se določijo na podlagi vzorcev iz vsega okoliša. Ko upravni odbor ugotovi, kakšen hmelj pride pod I. vrsto, kakšen pod II. in kakšen pod ostale vrste, služijo ti vzorci kot podlaga prevzema. Zadržniki posameznih krajev si izvolijo svoje delegate, oziroma zastopnike. Izvoljen delegat, oziroma zastopnik hmeljarjev dotičnega kraja je navzoč pri predaji, oziroma prevzemu hmelja in kontrolira skupno z lastnikom hmelja kvalitetni in kvantitetni prevzem. Hmelj se prevzema po potrebi. Vsak kraj pripelje hmelj strnjeno v času, kot ga določi uprava zadruga. V primeru spora določita zadruga in hmeljar vsak svojega zastopnika v razsodišče. Kot

tretji, nepristranski razsodnik pa nastopi od Hmeljne komisije določeni sodnik. Sklepi tega razsodišča so dokončno veljavni. Kot osnova za določanje cen služijo kvaliteta hmelja, pridelovalni stroški, zaslužek in pri prodaji dosežene cene. Hmelj se plačuje delno — po možnosti polovica — pri prevzemu, ostanek pa takoj, ko je zato potreben denar na razpolago. Napram inozemskim in domačim kupcem ukrene upravni odbor, oziroma njegov trgovinski odsek vse potrebno, da hmelj čim ugodneje proda. Vse to pa vrši v skladu z ljudsko oblastjo. V propagandnem oziru pa ukrene vse, da se sloves savinjskega hmelja dvigne nad sedanjo višino.

S tem so izginili številni priživniki našega hmeljarstva. Nič več ne bodo letali na jesen vsiljivi tekači in mešetarji po dolini in slepili ljudstvo, češ, zdaj je še čas za prodajo, jutri bodo pa že padle cene. Mirno spravlja sedaj hmeljar svoj pridelek in ga na poziv zadruga pripelje v zadržno skladišče. Vodstvo zadruga se briga, da je vedno obveščeno tako o položaju na svetovnih tržiščih kakor tudi da samo prav obvešča o stanju nasadov pri nas svoje stare kupce, kakor tudi da pridobiva vedno nove v vseh delih sveta.

Glavno moč zadržništva pri vnovčenju pridelka pa daje okolnost, da ima ono v rokah vso letino Slovenije in se tako, nemoteno od prejšnjih hmeljskih trgovcev-špekulantov, poganja za pravične, svetovnim trgoma ustrezne in za naše odlično blago primerne cene. Zadruga bo tudi v bodoče kakor že doslej tako postopala, da ne bodo ostajale slabše vrste neprodane, temveč bo vezala pri prodaji vse kakovosti.

Seveda pa je treba v prvi vrsti stremeti za tem, da se pridelek kolikor mogoče izenači v kakovosti. Znatno zboljšanje kvalitete hmelja je mogoče doseči s pravilnim sušenjem in boljšo obdelavo hmeljišč. Da se postavijo za to potrebne skupne moderne sušilnice in pripravijo motorizirani stroji, se osnuje poseben sklad, v katerega se nalaga do največ 5% prodajne cene hmelja. Odstotek določita nadzorni in upravni odbor, upoštevajoč potrebno višino sklada, prodajno možnost hmelja in pridelovalne stroške v tistem letu.

Sklad se uporablja: za nabavo in postavitev sodobnih skupnih sušilnic, kjer se bo surov (svež) hmelj prevzemal, sortiral, sušil in vskladiščil. Postavitev teh sušilnic je predvidena po danih možnostih in potrebah v vsaki vasi.

Z nabavo potrebni strojev bo možno skupno obdelovanje in škropljenje hmelja, kar bodo upravljale skupne izvežbanih moči, ki jih preskrbi zadruga.

Pridelovanje hmelja je pod stalnim nadzorstvom zadruga, ki nabavlja in preizkuša različna škropiva in vodi preko svojega zadržnega glasila sploh obrambo proti vsem hmeljskim škodljivcem, kjer koli se pojavljajo.

Za podmladek nasadov in njih obnovo ustanavlja in vodi zadruga selekcijske nasade, iz katerih bo mogla dobavljati hmeljarjem najboljše sadike. Tudi ureditev primerne kemičnega zavoda za preizkušanje zemlje, da se dožene primerna uporaba umetnih gnojil, je pred izvedbo.

Bilanca dosedanjega dela ljudske oblasti v prid hmeljarjem: Omogočitev združitve prav vseh hmeljskih organizacij in vse hmeljske trgovine, od hmeljarjev samih toliko let pogrešano in tako zaželeno zadržno skupnost, tako da izven te zadruga ne more biti nobenega hmeljarja in tudi ne nikjer drugod nikogar, ki ima kakršne koli posle s hmeljem.